

BAS RAMSELAAR EN DE JOHANNES PASSION EEN EEUWIGDUREND LEERPROCES

Van een onzer redacteuren, Baarn 2 maart 2010

Als klein ventje al maakte Bas Ramselaar, dirigent van de Baarnse Bach Cantorij, in het ouderlijk huis in Amersfoort kennis met de muzikale wereld van Johann Sebastian Bach. Het was liefde op het eerste gehoor. Vanaf het moment dat Bas een loopbaan koos als professioneel concert- en ensemblezanger, heeft hij vrijwel alle vocale werken van Bach gezongen. Zijn debuut als passiezanger maakt hij al in zijn studietijd. De datum weet hij nog exact: 4 april 1985. Of hij even de Christus-partij kon overnemen van de bas van dienst. Wie dat dan wel was? Niemand minder dan zijn grote voorbeeld, gloedvol bachinterpreet volgens historisch verantwoord recept, Max van Egmond die wegens ziekte verstek moest laten gaan. Zo'n kans komt maar één keer voorbij en zo maakte Bas Ramselaar, bloednerveus maar gretig, zijn debuut in de Nederlands Hervormde kerk van Dirksland.

VAN ZINGEN NAAR DIRIGEREN

Een bloeiende concertpraktijk en een uitdagend zangersbestaan bij het Nederlands Kamerkoor, en toch groeit langzaam maar zeker een onbedwingbaar verlangen naar dirigeren. Rond de eeuwwisseling is het accent definitief verlegd: Ramselaar is dan vaste dirigent van verschillende (kamer)koren in Amersfoort en Baarn.

Alle opgedane ervaringen tijdens concerten, het kijken naar inspirerende voorbeelden als Harnoncourt, Van Veldhoven en anderen maken de weg vrij om nog dieper de muziek van Bach in te gaan. En meer nog dan als zanger ziet hij het dirigeren als de beste weg om zijn visie op Bachs geniale werken over te dragen op musici, zangers én publiek.

KATHEDRAAL OF BASILIEK

Vraag je Ramselaar naar zijn voorkeur voor een Matthäus of een Johannes, dan komt hij met de volgende vergelijking: zie de Matthäus als een groots uitgewerkt architecturaal wonder, een evenwichtig gestructureerde kathedraal, een immens gebouw. De Johannes is kleiner gebouwd, een basiliek gelijk, maar in details vaak zoveel schoner en gedetailleerder. De Johannes vraagt veel meer van de uitvoerende musici, is moeilijker en kent veel lastige, dus riskante overgangen tussen de delen. En dan dat onovertroffen openingskoor. Vanaf het allereerste kippenvelaccoord klinkt die onontkoombare, dwingende puls. Je gaat mee, of je wilt of niet. Pas na het laatste, ontroerende slotkoraal wordt de betovering verbroken.

WAAR MOETEN WE DIT JAAR OP LETTEN?

Je kijkt naar een majestueus schilderij. Je kijkt ernaar in nevelig ochtendlicht, of schelle middagzon, in schemerlicht of bij een kaarsje in de nacht. Steeds valt het licht anders maar steeds zie je ook, dat het meesterwerk voortdurend andere facetten prijsgeeft. Hoe je in het leven staat, bepaalt je eigen appreciatie en interpretatie. Dat geldt evenzeer voor een meesterwerk van Bach, zegt Ramselaar.

Een voorbeeld: luister wat hij doet met de teksten van het evangelie van Johannes, hoe Bach je betrekken wil bij dat lijdensverhaal. En dan toch op cruciale momenten grijpt hij naar teksten van Matteüs om de dramatische spanning op te voeren. Waarom? Het antwoord zit 'm in het lijden van Petrus, toegespitst op het moment waarop deze trouwe volgeling van Jezus inziet wat hij heeft gedaan. Und weinete bitterlich! Na een enerverende, berouwvolle tenoraria volgt dan zo'n prachtig koraal over Petrus die achteloos zijn God verloochent, zijn misstap beseft en weent. Middenin het koraal switch de aanspreekvorm van de hij-vorm naar

de ik-vorm: Jesu, blicke mich auch an, wenn ich nicht will büssen. Het nu rechtstreeks aangesproken kerkvolk in de Thomaskirche te Leipzig, opgevoed met de Lutherse Bijbel, wist toen dondersgoed wat de boodschap was.

De Johannes Passion onder leiding van Bas Ramselaar klinkt zaterdag 20 maart aanstaande in de Pauluskerk op de Brink. Aanvang 20.00 uur.

Toegangskarten à € 25,= (65+ en CJP € 20,=) zijn te koop bij Boekhandel Den Boer, Laanstraat 69 in Baarn.

Reserveren via internet kan ook: bachcantorijbaarn@casema.nl

Of op de avond zelf aan de ingang van de kerk, vanaf 19.15 uur.

Verzoeken dit vignet bij het artikel af te drukken en zo mogelijk, een foto impressie van Bas Ramselaar (fotograaf Benne Holwerda, RECHTENVRIJ, zie bijlage) Hartelijk dank!